

De ontdekking van Nova Zembla

Een winter op het ijs

LANG GELEDEN STUURDEN Hollandse kooplieden hun schepen de wereld over. De schippers moesten zo veel mogelijk geld verdienen met het kopen en verkopen van spullen. Sommige schepen voeren heen en weer naar Afrika. Andere schepen voeren om Afrika heen om in Azië te komen. Dat was een grote omweg. Het kon jaren duren voor zo'n schip terugkwam. En de Nederlandse kooplieden hadden niet veel geduld. Er was een kapitein die al veel van de wereld had gezien. Zijn naam was Willem Barentszoon. Willem was een echte ontdekkingsreiziger. 'Misschien kan ik je wel helpen,' zei Willem tegen een rijke koopman. 'Ik weet een kortere weg om in Azië te komen. Geef me een schip en ik vaar langs de kust van Rusland naar de andere kant van de wereld.' 'Is het daar niet erg koud?' vroeg de koopman. 'Raak je dan niet vast in het ijs?' 'Dat zien we dan wel weer,' zei Willem. 'Ik ben niet bang.' Hij kreeg een schip en ging op reis. Eerst kwam hij bij een groep eilanden met spitse rotsen. Die eilanden gaf hij de naam Spitsbergen. Toen kwam hij bij een klein eiland. In een roeiboort gingen de matrozen aan wal om een kijkje te nemen.

Plotseling werden ze aangevallen door een ijsbeer. Met veel moeite wisten ze het wilde dier te doden. Omdat de scheepslui honger hadden, besloot de kok een stuk van het berenvlees te bakken. 'Wat vies!' riep Willem Barentsz uit. 'Dat vlees is niet te eten.' Het eiland gaf hij de naam Bereneiland. Het werd kouder en kouder. In het zeewater dreven grote ijsschotsen. Daardoor kwam het schip steeds langzamer vooruit. Na een poosje konden ze geen kant meer op. Het schip zat nu helemaal vast. En nog bleef het ijs komen. Het kon niet lang duren of het schip zou worden vermorzeld. 'Verlaat het schip!' schreeuwde Willem Barentsz boven het gekraak uit. 'Het wordt te gevaarlijk.' De mannen gingen het ijs op. Ze liepen door tot ze land onder hun voeten voelden. Dat land had al een naam gekregen. De Russen noemden het Nova Zembla: Nieuw Land. Gelukkig vonden Willem en zijn zeelieden genoeg hout om er een hut van te bouwen. Van een oude ton maakten ze een schoorsteen. Uit het schip haalden ze alle spullen die ze konden gebruiken: gereedschap, boeken, dekens en geweren. En natuurlijk alles wat eetbaar was: spek, bonen en scheepsbeschuit.

Een winter lang
bleven de zestien
mannen in hun
hut zitten, die ze
Het Behouden
Huys noemden.
Een van de
mannen, Gerrit
van der Veer, hield
een dagboek bij.

*We zijn vandaag op
jacht gegaan. Maar er
was geen enkele poolvos te
vinden. Toen we terugliepen
naar Het Behouden Huys, werden
we aangevallen door een ijsbeer. Hij kreeg ons bijna
te pakken. Net op tijd vluchtten we de hut binnen. De
beer bleef bij de hut rondhangen. Niemand durfde
meer naar buiten te gaan. Toen hebben we hem
maar doodgeschoten. Niet om hem op te eten, hoor.
Zijn huid kunnen we gebruiken om onder te slapen.
Zijn vet gebruiken we voor in de olielamp. Dan
hebben we weer een poosje licht in de hut.*

Na een halfjaar waagden Willem Barentsz en zijn
mannen het erop. Ze verlieten Het Behouden Huys.
Het grote schip zat nog altijd vast in het ijs. Toch
wilden ze niet langer op Nova Zembla blijven. Ze
namen de roeiboot en sleepten die net zo lang over
het ijs tot ze bij open water kwamen. Toen begon de
lange, lange roeitocht naar huis. Om de beurt zaten
de zestien mannen aan de riemen.

Eindelijk bereikten ze de kust van Rusland. Daar
vonden ze een schip dat hen terugbracht naar
Nederland.

Willem Barentsz heeft zijn eigen huis, zijn vrouw
en kinderen nooit meer gezien. Onderweg naar
huis werd hij ziek en ging hij dood. De zee tussen
Spitsbergen en Nova Zembla werd naar hem
genoemd: de Barentszzee.

Willem was de eerste die ontdekte dat je langs
Rusland naar Azië kon varen. Maar een gemakke-
lijke doorgang was het niet. Dat heeft Willem zelf
gemerkt. Een winter lang zat zijn schip vast in het
ijs.

En zo... is het echt gebeurd.